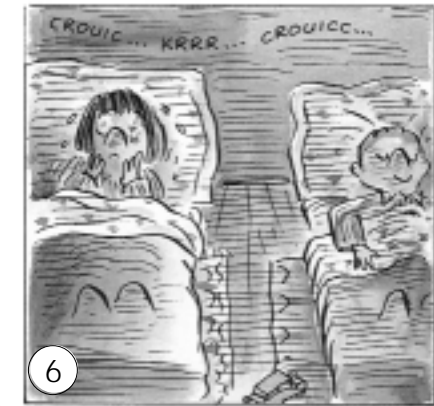
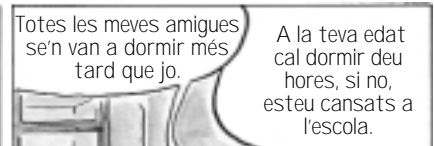

LECTURES

La Lili no vol anar al llit

Dominique de Saint Mars i Serge Bloch (adaptació)

Els peixos s'esmunyen per la pica

Va passar tan ràpid que no hi vam poder fer res. Vaig mirar l'Albert, ell em va mirar a mi, i vaig dir:

–I ara, què farem?

–No ho sé, no ho sé! –deia l'Albert mentre ficava els dits al forat de la pica.

–Treu els dits –li vaig dir jo, una mica esverada.

Crec que en el fons em pensava que els seus dits també desapareixerien per aquell maleït forat.

No entenc encara com va poder passar. Jo havia estat l'encarregada dels peixos el trimestre passat i me n'havia sortit força bé. Era el càrrec que més m'agradava, el més emocionant.

Potser la culpa era de l'emoció. M'encantava arribar al lavabo, llençar l'aigua a la pica i notar com els peixets intentaven esmunyir-se entre les meves mans fins que aconseguia agafar-los i posar-los dins un recipient que tenia preparat amb una mica d'aigua, mentre netejava la peixera.

Però aquell dia tot va anar massa ràpid; l'aigua i els peixos van sortir al mateix temps i, en un tres i no res, tot, absolutament tot, aigua i peixos, va marxar per aquell forat, per aquell maleït forat.

L'Albert estava blanc, crec que li tremolaven les mans.

–Anna, tu dius a la Montse el que ha passat, digues-li que hem estat nosaltres dos.

Dir a la Montse que havien desaparegut els peixos? Això era impossible! La Montse, la nostra mestra, havia arribat a principi de curs amb els dos peixets, molt contenta i il·lusionada. Sempre he pensat que això de tenir peixos a la classe li feia més gràcia a ella

que a nosaltres. Era impossible, no li ho podíem dir. Havíem de buscar una solució.

Vam tornar a la classe amb la peixera plena d'aigua, les herbetes i les pedres. La vam deixar al racó de la natura, darrere de les plantes, i vam seure al nostre lloc com si res. Aviat vam plegar i vam sortir de l'escola. Vaig deixar la cartera a casa, vaig demanar diners a la mare per comprar menjar per als peixos, em vaig trobar amb l'Albert a la botiga d'animals del barri i vam comprar el menjar i dos peixos els més semblants possible a aquells dos parents seus, que vés a saber on paren.

Quan vaig arribar a casa vaig dir a la mare:

–Mira, mare, quins peixets més bufons. Com que ens han sobrat diners, hem pensat regalar-los a la Montse. Estarà contenta, perquè de mica en mica tindrem un bon aquari a la classe.

Vaig notar que a la mare li semblava bé que procurés fer contenta la mestra i m'interessés per portar coses a l'escola.

L'Albert i jo havíem quedat que al matí entrariem junts a la classe i ell es posaria davant meu mentre jo treia la bossa d'aigua, que esperava que no es rebentés, de la cartera, i ficava els peixos a la peixera per ocupar el lloc dels desapareguts.

Encara que estàvem molt nerviosos, tot va anar bé, no va notar res ningú i el dia va transcórrer amb normalitat.

A les cinc, quan vaig sortir de l'escola, em vaig trobar que la mare estava a la porta. M'estava esperant, teníem hora a l'oculista, i aleshores... va aparèixer ella, la Montse, i evidentment es van saludar. La mare, que és així, li va dir:

–Hola, Montse, com anem? Tot va bé? Que t'han agradat, els peixets que ha portat l'Anna, avui?

Em volia fondre.

Mercè Garcés

Els quatre dracs

Fa molt i molt de temps no hi havia ni rius ni llacs sobre la terra. Només hi havia el mar de l'Est, on vivien quatre dracs: el Drac Llarg, el Drac Groc, el Drac Negre i el Drac Perlí.

Un dia, els quatre dracs van volar des del mar fins al cel. De sobte, el Drac Perlí va assenyalar amb el dit en direcció a la terra. Els altres tres dracs van mirar per entremig dels núvols cap allà on indicava el dit del Drac Perlí.

Els dracs van veure molta gent que estava trista. Van distingir una velleta que estava agenollada a terra amb un nen molt prim als braços. Cridava: «Déu dels cels, si us plau, envia'ns pluja perquè els nostres fills puguin viure!»

Aleshores, els dracs es van fixar que els camps d'arròs eren secs, els conreus s'havien fet malbé i els arbres sense fulles semblaven esquelets. Feia tant de temps que no plovia!

–Que prima està tota aquesta gent! –va dir el Drac Groc.

–Si no plou aviat, es moriran tots –va dir el Drac Perlí.

Els altres dracs van fer que sí amb el cap.

Van parlar molta estona sobre aquell assumpte i, finalment, van decidir anar a veure l'emperador del cel i de la terra per explicar-li tot el que havien vist, i demanar-li que fes ús dels seus poders per ajudar tota aquella gent.

L'emperador es va enfadar molt quan va sentir el que li havien anat a explicar els quatre dracs. I els va dir, cridant:

–Com goseu interrompre'm per una bestiesa com aquesta! Que no ho veieu que he de fer-me càrrec del cel i de la terra i que no tinc temps? Torneu al mar i no em torneu a molestar mai més!

L'emperador va girar cua i va començar a caminar cap a la porta. Els quatre dracs, però, van insistir:

–Però, majestat, no plou, no hi ha aigua i tota la gent es mor de gana!

L'emperador, sense ni girar-se, els va contestar:

–D'acord, d'acord. Demà enviaré la pluja.

I tot dient això, va sortir d'una revolada.

Van passar deu dies i no van caure ni quatre gotes d'aigua. Els dracs, veient que a l'emperador no li preocupava que la gent de la terra es morís de gana, van decidir actuar pel seu compte.

Van començar a sobrevolar el mar i a xuclar aigua amb la boca, i després l'escopien per tot arreu. I així moltes vegades, xuclant i escopint l'aigua del mar, que queia en forma de pluja.

La gent cridava amb alegria:

–Plou! Plou a bots i barrals!

Els nens i les nenes xipollejaven molt contents per dintre els bassals.

Però l'emperador estava furiós perquè els dracs havien fet allò sense el seu permís. Els va castigar. Va posar quatre muntanyes sobre els dracs de manera que no poguessin volar mai més.

Així doncs, els dracs van haver de quedar-se allà, amb les muntanyes al damunt per sempre més.

De tota manera, els dracs no es penedien del que havien fet. Al contrari, estaven més decidits que mai a ajudar sempre la gent. Per això es van convertir en rius que sortien de les muntanyes, travessant la terra fins al mar.

I així es van formar els quatre grans rius de la terra: el riu Negre, el riu Groc, el riu Llarg i el riu Perlí.

Adaptació d'un conte xinès

L'arc de Sant Martí

La llum del sol sembla blanca, però en realitat no ho és. Un raig de sol és la suma de set colors: vermell, ataronjat, groc, verd, blau, indi i violeta.

Les gotes d'aigua tenen un poder gairebé màgic: poden separar la llum del sol en els seus set colors. Ho descobrim en dies que plou i fa sol alhora. Els raigs de sol travessen les gotes d'aigua de la pluja i es dispersen en colors, que van del vermell al violeta. Així es forma l'**arc de Sant Martí**.

Quan la llum del sol es descompon en els set colors de l'arc de Sant Martí, diem que és irisada. Per això, l'arc de Sant Martí també s'anomena **arc iris**.

Per veure l'arc de Sant Martí cal que ens posem sempre d'esquena al sol.

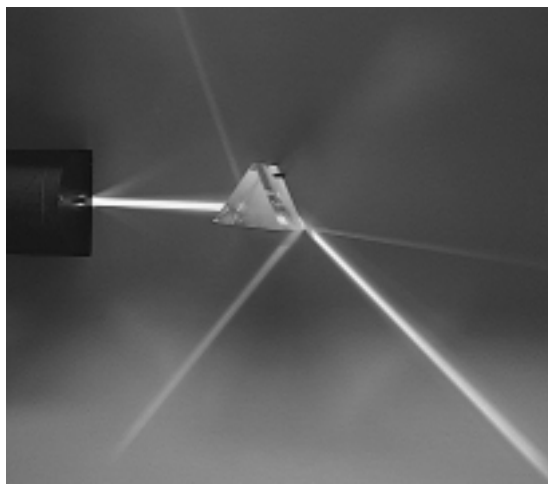

Els colors de la llum

El vidre també descompon els colors. Quan un raig de sol travessa un prisma de vidre, es descompon en tots els colors de l'arc de Sant Martí.

Un científic anomenat Isaac Newton va ser el primer a demostrar que la llum blanca és el resultat de la superposició de tots els colors.

Inspiració d'artistes

L'arc iris és un fenomen atmosfèric tan espectacular que ha inspirat poemes tan bonics com aquest:

Plou i fa sol...
un núvol s'ha vestit
amb els colors de l'iris.

Plou i fa sol.

L'abella s'empolvora
amb pol·len d'or dels lliris
i es drecen lluminoses
les banyes d'un cargol.

Plou i fa sol.

Popular

La Mini i els regals de Nadal

A l'escola, va explicar a la Maxi què havia passat.

–No et preocupis, Mini! –li va dir la Maxi–. Anirem a canviar els regals de Nadal.

La Mini es va tranquil·litzar. «Quina sort que tinc, de tenir una amiga així», pensava. «La Maxi sempre sap què s'ha de fer. Sap anar per la vida!»

Però aquella vegada la Maxi no l'havia encertada. A la perqueria no els van voler canviar el passador per una ampolla de colònia. La dependenta de la ferreteria tampoc no va voler canviar el cendrer per una tassa de prendre te. I l'amo de la botiga d'esports no es va voler quedar les xurriaques. Per culpa de la «nota personal» que la Mini havia escrit al passador, sota el cendrer i al mànec de les xurriaques amb la pintura d'ungles.

Si guixes un regal no el pots tornar!

–És culpa meva! –deia la Maxi–. Jo et vaig dir que hi possessis les «notes personals» amb la pintura d'ungles!

–No és culpa teva –va dir la Mini–, si la mare s'ha anat a tallar els cabells, el pare vol deixar de fumar i en Moritz ha descobert que li fan pànic els cavalls!

–Però que hakis pintat els regals sí que és culpa meva! –va tornar-hi la Maxi–. Però tinc una idea. Anem a casa i ho explicarem tot a la meva germana gran. Ella sí que en sap, d'anar pel món! Segur que hi trobarà alguna solució.

La germana gran de la Maxi es diu Dorli. I té catorze anys. I és una joia. No és com en Moritz, que sempre fa la llesca a la Mini. La Dorli mai no fa enfadar la Maxi.

–Per aquí tinc un tros de roba que ens podrà servir –va dir la Dorli, i va treure un retall de seda blanca d'un calaix–. En farem un mocador per a la teva mare.

Aleshores la Mini va pintar el mocador amb unes pintures

especials per a roba. Va fer-hi uns dibuixos molt bonics. Mai no li havien quedat tan bé!

–Per demà pensaré alguna solució per als regals del teu pare i del teu germà –va dir la Dorli quan la Mini se n’anava.

La Dorli va complir la seva paraula. L’endemà a la tarda els va explicar la idea que havia tingut.

–Al teu pare li farem una carpeta fantàstica –va dir–. Perquè hi pugui desar els papers importants.

Amb una carpeta vella d’escola, paper d’embalar, una patata, pintura i un esprai fixador van fer una carpeta magnífica.

La Dorli va partir la patata pel mig i va fer dos tampons. L’un era un cor, i l’altre, una flor. La Mini va sucocar la patata en la pintura i va marcar tot de flors i cors damunt del paper d’embalar. Després va folrar la carpeta vella amb el paper decorat. Finalment, la Dorli va posar fixador per tota la carpeta, perquè quedés brillant i fes goig.

–És molt més bonic això que un cendrer! –va dir la Mini, tota orgullosa.

Però encara calia un regal per a en Moritz.

–Ja ho tinc! –va saltar la Maxi–. Fes-li un clauer! Per aquí hi ha d’haver una anella vella d’un clauer que es va trencar. I també tenim fang.

Entre la Mini i la Maxi van fer un superclauer per a en Moritz. Era una figureta de fang i s’assemblava molt a en Moritz.

A la mare, el pare i en Moritz els van agradar moltíssim els regals que els havia fet la Mini.

–Fantàstic! Genial! Magnífic! –deien.

La Mini estava molt contenta i va pensar que l’àvia tenia raó quan li deia que donar és molt millor que rebre.

NOTA: La Mini va regalar el cendrer al porter de casa seva. El passador se'l va quedar per a ella. I potser algun dia aprendrà a muntar a cavall. A ella els cavalls no li fan gens de por!

Christine Nöstlinger (adaptació)

En Kio pensant a la banyera

Sóc a la banyera. És una banyera d'aquelles grosses i antigues que s'aguanten sobre quatre potes. Però les potes no tenen genolls, o sigui que de fet només són peus. Semblen peus de lleó. Algú de vosaltres té una banyera amb peus, també?

L'aigua està calentíssima. El bany s'omple de vapor.

Deixo que l'aigua continuï rajant. La banyera s'omple fins a la ranura per on se'n va l'aigua quan n'hi ha massa. M'agrada moltíssim el gloc-gloc que fa l'aigua quan entra en aquesta ranura. (L'aigua entra a la ranura o surt per la ranura?)

Em tapo el nas i m'enfonso completament sota l'aigua. Ara el gloc-gloc és molt més fort. Tot sona més fort sota l'aigua.

Suposo que l'aigua fa amb els sons el mateix que fa la lupa de l'àvia amb les paraules que llegeix.

Sóc un submarí. Em moc per sota el pol Nord. A poc a poc. Amb compte. Vigileu, un iceberg! Una mica més i ens hi tirem a sobre! Però ara estem atrapats en el gel! Haurem de fer-nos un camí de sortida. A poc a poc, companys. A poc a poc. Una mica més a l'esquerra. Així! Ara va bé! Molt bé, ja podem pujar cap a la superfície. Gràcies, capità.

Suro d'esquena. Sóc una illa a l'oceà. Tinc aigua per tots costats. Fins i tot l'aire és humit.

El vapor és aigua. El gel és aigua. L'aigua és aigua. Tot està fet d'aigua.

Sóc un peix. La meva germana és un peix. El meu pare és un peix. La meva mare era... és un peix.

M'enfonso fins al fons de l'oceà. Descanso a la sorra. Rodolo per la sorra. Sóc un peix a la sorra. Granets de sorra. Granets d'or. Sóc un peix en la sorra daurada.

Tot està mullat. En tot el món, en el món sencer, només hi ha aigua. No hi ha res més que aigua.

M'ensabono. Sóc una foca relliscosa. Provo d'aguantar la pastilla de sabó sobre la punta del nas. Em cau cada vegada.

Odio els trossets de sabó. Les pastilles de sabó haurien de ser buides per dins perquè no en quedés mai cap trosset.

Destapo la banyera i m'eixugo tot el cos amb una tovallola. És una sensació agradable. Penso en el Txaicovski. M'agrada ajudar a raspallar-lo.

No vull pensar en la casa del llac. Els nens que viuen a la granja del costat m'ho han explicat tot sobre aquesta casa. Hi ha algú que es passeja per les golfes durant la nit, i se senten els seus gemecs. No vull ni pensar-hi!

Pensaré una mica més en el Txaicovski; en com em frega amb el morro quan li acaricio el nas, i en com n'és, de feliç, quan corre pel tancat. De vegades corre tan de pressa que les potes no li toquen a terra, gairebé com si volés. Em pregunto què passaria si existissin cavalls voladors. Com haurien de ser de grosses, les ales d'un cavall?

Si el Txaicovski tingués ales, hi hauria algú que s'atrevis a muntar-lo? Ostres, noi, això sí que seria una cavalcada!

Matthew Lipman

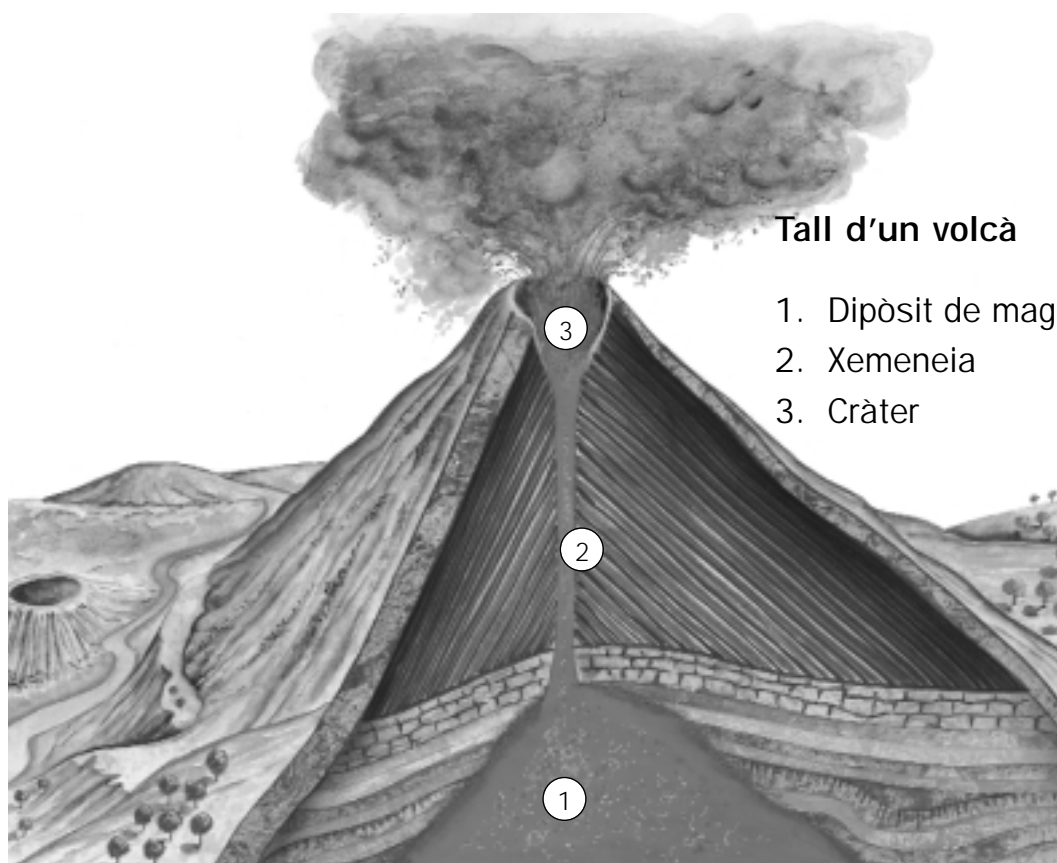
Muntanyes de foc

Com són els volcans

Els volcans són unes estranyes muntanyes que sembla que escupin foc, però en realitat el que s'escapa dels volcans és el **magma**. El magma és la massa de roques foses molt calentes que hi ha dins la Terra.

Les parts d'un volcà

Dins dels volcans hi ha una mena de bossa on s'acumula el magma. De vegades, el magma s'escapa cap amunt per uns conductes anomenats **xemeneies** i surt cap a l'exterior pel **cràter** barrejat amb cendres i gasos: és la **lava**.

Tall d'un volcà

1. Dipòsit de magma
2. Xemeneia
3. Cràter

Vulcanòlegs en acció

Hi ha persones que investiguen per saber més coses sobre els volcans. Són els **vulcanòlegs**. La feina dels vulcanòlegs és prevenir les erupcions.

Per estudiar l'interior dels cràters, els vulcanòlegs porten un vestit especial fet amb materials aïllants per protegir-se de les altes temperatures. També porten unes màscares antigàs per protegir-se dels gasos que surten dels volcans, que els podrien provocar la mort.

Viure a l'ombra d'un volcà

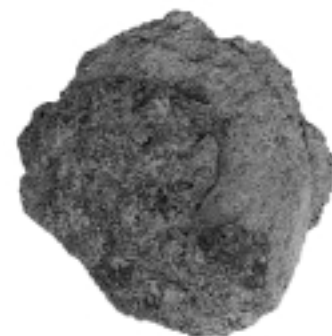
La lava crema tot el que se li posa al davant... però la vida pot tornar a sorgir al cap d'uns mesos de l'erupció.

Moltes persones viuen a prop dels volcans, malgrat el perill. La terra allà és més fèrtil, ja que la lava i les cendres són bons adobs. Les plantes creixen molt bé i les collites són molt abundants.

Erupcions volcàniques

Quan un volcà expulsa lava pel cràter diem que està en **erupció**.

Hi ha erupcions que són suaus: la lava és líquida i llisca pels vessants del volcà com si fos un riu. També hi ha erupcions que són violentes i fan explotar els cràters, que llancen roques enceses a gran altura com si fossin bales de canó. Aquestes roques es refreden amb l'aire i cauen amb força a terra. Són les anomenades **bombes volcàniques**.

Deserts

El Sàhara, el desert més gran del món

El desert del Sàhara és el més gran del món. Durant el dia, la temperatura sempre és més alta de 35° C. Hi plou tan poc que és impossible trobar-hi arbres o plantes.

El territori està cobert de grosses **dunes**, és a dir, d'autèntiques muntanyes de sorra blanca i fina. A vegades, al mig d'aquest desert trobem la taca verda d'un **oasi**. Els oasis són llocs on hi ha aigua que surt de sota terra i forma un petit estany. Al voltant s'hi poden trobar palmeres o altres plantes resistents a la calor. També hi ha plantacions.

Els tuaregs, un poble del desert

Entre els diversos pobles que habiten al desert del Sàhara, un dels més coneguts és el dels tuaregs. Els tuaregs viuen agrupats en tribus escampades pel Sàhara. Les caravanes de dromedaris dels tuaregs recorren incansablement aquest desert.

El **dromedari** és un tipus de camell que té un sol gep a l'esquena. És un animal que resisteix molt bé la calor i la set. Per això, és molt útil al desert. Quan beu, pot empassar-se fins a 135 litres d'aigua en tan sols deu minuts. El gep és una reserva de greix, que es fa més gros quan mengen molt i que els permet resistir llargues jornades de fort treball i poc aliment.

El dromedari és de gran ajuda per a les tribus dels tuaregs. És el seu mitjà de transport més segur i resistent.

Reporter Doc (adaptació)

Assal, un llac de sal en ple desert

A pas lent però segur, la caravana de camells avança pel desert sota un sol de justícia. El desert de pedres es va transformant en un desert blanc i brillant. Per a la tribu d'àfars, això significa que han arribat a la seva destinació: el llac d'Assal, un dels dipòsits de sal més grans de la Terra.

El llac d'Assal està cobert amb una capa gruixuda de sal. Gairebé no hi ha aigua. Aquest llac s'alimenta d'aigua salada del mar que hi ha a prop. Com que la temperatura de l'aire sempre és molt alta, 50° C, l'aigua s'evapora i en queda la sal.

Els àfars obtenen la sal cavant amb pics. Després, omplen de sal uns sacs grossos de teixit de jute i la carreguen al llom dels camells. Un cop carregats, la caravana torna a començar la seva llarga travessia pel desert fins a Etiòpia, on els àfars bescanviaran el seu carregament de sal per roba, ous, cassoles, cereals...

Berenar al bosc

–Àvia, mira quina papallona més estranya!

–A veure?

–És aquí, en aquesta flor de card blava, veus?

La papallona és blanca.

–Sí, ja la veig. Per què dius que és estranya?

–Perquè té el cap molt gros, fixa-t'hi. Gros i blanc, i jo les papal·lonnes sempre les he vistes de cos prim i fosc, el cap petit amb els ulls menuts i dues antenes. Ja saps que les sé dibuixar molt bé.

–I tant que sí, nena. Fas uns bons dibuixos.

–I aquest cap, doncs? Què li deu passar?

–No és un cap. És una aranya. Acosta-t'hi i la veuràs molt més bé.

–Les aranyes em fan por, àvia.

–No cal que la toquis. Observa. S'està quieta.

–Sobre el cap de la papallona?

–Sí. L'ha atrapada. L'està xuclant.

–Àvia!

–També ho saps, això, nena. Hi ha bestioles que claven l'agulló a les seves preses i els xuclen la substància. Com tu quan xuclaves les gambes.

–No diguis aquestes coses, que m'esgarrifo i em vénen ganes de plorar quan sóc al llit i hi penso.

–Molt bé, ja està bé que hi pensis i t'esgarrifis. Has de saber que la natura és així: és cruel. Les bèsties es mengen les unes a les altres, vives i trossegades, això ja ho has vist als reportatges de la tele. Però les persones són les que fem més mal a totes les bèsties que podem, sense necessitat, i també a les altres persones.

–Àvia, avui estàs que t'enfiles per les branques i no se't pot dir res. Tan bé que passejàvem pel bosc abans de trobar la papallona... Ara ja no podré berenar de gust.

–Ja ho crec, que berenaràs. Veus aquest formatge camembert que

t'agrada tant? No ha calgut fer mal a cap bèstia per tenir-lo, sols munyir vaques. I per fer galetes tampoc.

–Està bé, però tornem a l'aranya blanca. És tan rodona i s'està tan quieta que m'he pensat que era el cap d'una papallona gegant.

–No es mou perquè no vol deixar la presa. Pensa que li ha costat molt aconseguir la teca. Saps quina traça té, aquesta aranyeta, que ha pogut enxampar una bestiola tan bellugadissa com una papallona? N'ha de saber molt, de parar la xarxa. I moltes vegades es queda amb la panxa buida.

–No em diràs que encara ha fet bé, matant la pobra papallona!

–Digues, t'és més simpàtica la papallona perquè té les ales boniques? I més antipàtica l'aranya perquè et fa fàstic?

–Àvia, ara t'he atrapat. La papallona no mata: només xucla el nèctar de les flors. En canvi, l'aranya és assassina. Per això és millor la papallona.

–Aquí et volia veure, marreca, setciències. Per què no fas el mateix?

–Què vols dir?

–No matis tu, tampoc.

–Jo no mato.

–Ha, ha, ha! Escolteu tots! D'aquí endavant, la Marina setciències no es menjarà cap bèstia morta. Ho promet davant del tribunal de la natura.

–Prou, àvia! Que t'has tornat boja? Sort que estem soles i no ens sent ningú. Dóna'm la mà, que faré una prometença.

–Té la meva mà.

–No vull ser aranya, però tampoc en mataré cap. Faré com tu, que les treus per la finestra amb l'escombra de raspall. També procuraré no menjar bèsties mortes, i protegir les vives, i...

–Prou, Marina, ja n'hi ha prou per avui. Ara seiem a berenar, que tinc gana.

–Compte, àvia! Anaves a seure sobre un pregadéu.

Olga Xirinacs (adaptació)

La Sif vol ser cocodril

En Pep s'ha quedat endormiscat, però uns copets a la finestra li han fet obrir els ulls.

–Sif! –exclama en Pep.

–Xicot... Tens cara de ciri –diu la Sif.

–Tinc la grip... No t'acostis, que diuen que s'encomana.

–I ara! –diu l'animalet–. Les sargantanes no tenim la grip. D'un bot ha pujat damunt del lilit.

–Que vinc a dir-te que me'n vaig... –diu la Sif.

–Per què? –contesta, sorprès, en Pep.

–Em sento una mica fracassada, saps? Ahir van venir a mesurar el solar i això vol dir que no tardaran gens a fer-hi edificis... He pensat que podria tornar a l'escola i fer oposicions...

–Això què és? –pregunta en Pep.

La Sif es passeja per damunt del llençol. Diu:

–Com si fos un examen... És que m'agradaria moltíssim ser cocodril.

–Ostres, tu! –exclama en Pep.

–Els cocodrils tenen més categoria. Són més forts, més grossos, més bonics... I amb una miqueta de sort et porten a un zoològic i tens la vida assegurada...

En Pep es remou al lilit, capficat.

–Vés amb compte, eh! Que hi ha caçadors que maten cocodrils per fer sabates i bosses...

–Gràcies pel consell i que et milloris aviat... Me'n vaig. No m'agraden gens, els comiats –acaba la Sif.

Ara, després de la grip, els pantalons li curtegen i la camisa li va estreta. En Pep ha tornat a l'escola i el mestre li ha preguntat com es troba.

En acabar la classe, en Pep ha tornat al solar i ha tirat rocs molt grossos contra les llaunes.

De darrere dels matolls ha sortit el ratolí Ginket.

–Ginket, vull que m'ajudis a trobar la Sif –diu en Pep.

–Però, explica'm, per què vols trobar la Sif?

–Doncs perquè se n'ha anat del solar i vol ser cocodril...

–I què? –contesta el Ginket.

–Que els caçadors maten els cocodrils per fer sabates i bosses. Tinc por que no el matin –diu en Pep.

–L'únic que puc fer és acompanyar-te a l'escola dels animals i preguntar on és –diu el Ginket.

En un tres i no res, en Pep es troba al canyar. El Ginket hi entra i en Pep el segueix.

–És aquí –diu el ratolí–. Ara mateix crido el mestre de la Sif.

En un instant, se sent una remor forta entre les canyes i apareix un animal amb un cap molt gris, amb uns ullots vermells, que semblen taronges.

–No tinguis por! –diu a en Pep–. No et faré mal. I ara, digues què vols saber de la Sif.

–Doncs... on és –diu en Pep.

El Savi Especialista belluga el cap i diu:

–La Sif ha fet l'examen i ara fa pràctiques de cocodril en un riu de l'Àfrica.

–Ginket –pregunta en Pep–, m'hi portaràs oi?

–No et preocupis –li diu el Ginket–. La trobarem!

A en Pep i al Ginket els va costar de trobar la Sif. Però, i tant si la van trobar, i més contenta que un gínjol! Ara bé, de les pròximes aventures en parlarem a la unitat següent.

Enric Lluch (adaptació)

La Sif treballa al zoo

La Sif ha passat tots els exàmens necessaris i ja ha fet les pràctiques a l'Àfrica. No ha estat pas fàcil. Hi havia moltes sargantanes que volien ser cocodril, i molts cocodrils que volien viure en un zoològic. L'esforç i la paciència, però, han valgut la pena.

Ha aconseguit el que volia.

El ratolí Ginket, animat per l'empenta de la Sif, ha decidit estudiar per ser vampir. Ara fa pràctiques de ratpenat, que és el primer pas per poder ser un vampir com cal.

El nostre amic Pep ha continuat estudiant. Després de localitzar la seva amiga Sif al zoològic, ha anat a veure-la.

El rètol ho diu ben clar:

Cocodril Rèptil molt gros, de pell molt dura, cua llarga i robusta, de color verdós i molta voracitat. Viu als rius de les regions càlides.

–Ei! Sif!

–Caram, Pep! Fas bona cara...

–Doncs, tu... T'has fet grandota de veritat. Escolta: què vol dir això de «molta voracitat» que diu el rètol?

–És el que diuen les enciclopèdies... Significa que mengem molt.

De cop i volta, un ratpenat passa com un coet pel costat d'en Pep i ensopega amb la soca d'un arbre.

–Ostres! És el Ginket! Ei! T'has fet mal?

El ratpenat s'alça com pot i s'acosta.

–Quina patacada, mare! –diu el Ginket–. El pitjor és que el mestre

vampir ja m'ho ha advertit: «Encara no domines les frenades; vés a poc a poc.»

Després, els tres amics han estat parlant de tot una mica i cadascun ha explicat les coses que ha pensat de fer el dia de demà.

La Sif diu:

–Jo ho tinc molt clar. Això de ser cocodril m'agrada. Així que em quedaré aquí al zoològic i potser em casaré i tindré fills... Si és que trobo xicot, és clar.

El Ginket comenta:

–Doncs jo estudiaré més. M'agradaria ser vampir... No us penseu pas que sigui fàcil, no. Cal veure molta llet perquè les dents es facin grans i després anar a cal dentista per esmolar-les de tant en tant. I tu, Pep, què penses fer?

–Jo ho tinc ben difícil. Com que sóc persona, he d'estudiar molt per no ser mai malànim ni dolent. Encara em falten molts anys per aconseguir-ho, però cada dia miro de millorar, d'ajudar la gent, d'estimar els animals, de respectar la natura, de conèixer bé les coses... Voldria ser un home de bé.

Estan molt animats conversant quan, de sobte, s'acosta un empleat del zoo amb una escombra a la mà.

I renya en Pep:

–No t'acostis als cocodrils, nano, que s'empipen de seguida i et poden mossegar.

La Sif pica l'ullet al Ginket i a en Pep, i xiscla ferotge:

–Grrrrroooooonnnnc! Grrrrroooooonnnnc!

L'empleat fa un bot, espantat, i comenta:

–No t'ho deia? Veus com són perillosos? Com més lluny hi estiguis, millor.

Però en Pep li contesta:

–Això ho fa perquè les persones són malànimes i dolentes.

Enric Lluch (adaptació)

Haruxan

La Haruxan és una nena japonesa de nou anys. Té els ulls molt grossos i llunts i uns cabells molt negres i llisos.

Va néixer un bonic dia de primavera i, per això, els seus pares van decidir posar-li el nom de Haru, que en japonès vol dir «primavera». Ara, com que encara és petita, tothom li diu Haruxan, que vol dir «petita primavera».

Aquest curs, la Haruxan fa tercer de primària i té molta feina. Cada matí es lleva a tres quarts de set. Es renta molt de pressa perquè el seu pare ha d'entrar al bany a afaitar-se. El pare de la Haruxan agafa el tren a dos quarts de vuit per poder arribar a la feina a les nou.

Quan ja està vestida, la Haruxan va al menjador a esmorzar. Damunt la taula hi ha tres bols d'arròs, sopa i uns platets amb ou remenat. Això és el que mengen al matí.

A tres quarts de vuit es penja la cartera vermella a les espatlles, agafa el barret de color groc, diu adéu a tothom i arrenca a córrer fins a la cantonada on l'esperen les amigues de l'escola.

Cada dia abans d'entrar a la classe fan gimnàstica. Quan entren a l'edifici, després de la gimnàstica, cada nen deixa les sabates en el lloc assenyalat amb el seu nom i es posa les sabatilles blanques que duu a l'escola. Després cada grup es dirigeix en silenci a la seva classe. A un quart de nou, quan entren a la classe, s'esperen drets al seu lloc fins que ja han entrat tots. Després saluden la senyoreta amb una reverència. S'asseuen i, en silenci, es preparen per començar.

De tot el que fan a l'escola, només una cosa li costa molt a la Haruxan: és la classe de llengua. Ha après a llegir el Hiragana i el Katakana però encara li falta aprendre el Kanji. Els nens del Japó

s'han d'aprendre totes les paraules en aquests tres alfabets. Per escriure: EL MEU NOM ÉS HARUXAN TAKANO, la Haruxan ha de saber fer-ho d'aquestes tres maneres:

わたしのなまえは、たかのけりです。
 ワタシノナマエハ、タカノハルデス。
 WATA SHI - NO NAMA E - WA TAKANO HARU DESU

A dos quarts d'una és l'hora de dinar. Cada setmana hi ha un grup de nens i nenes encarregats de servir-lo.

Quan acaben de dinar, netegen la classe entre tots perquè l'endemà la trobin arreglada i neta. Els nens es divideixen en grups: uns escombren, uns altres netegen taules i cadires, i uns altres freguen els vidres. Un altre grup va al jardí a treure les males herbes.

Al voltant de les dues, la Haruxan arriba a casa. S'asseu al costat de la mare i es beu un got de llet.

Avui toca classe de piano, però no hi ha d'anar fins a les quatre de la tarda i la Haruxan demana a la mare que li deixi agafar la bicicleta per anar amb una amiga als gronxadors del parc.

Després de la classe de piano se'n va a casa i juga amb les seves germanes, que ja han arribat del parvulari.

A les sis, la mare els dona el sopar: sopa d'algues, patates i verdures, cebetes, carn arrebossada i peix a la planxa. També hi ha una olla d'arròs. Les tres germanes es beuen la sopa i amb els bastonets agafen els altres aliments.

Després es banyen i es posen el pijama.

A les vuit del vespre arriba el pare. Juga una estona amb elles i a dos quarts de nou la Haruxan i les seves germanes ja són al llit.

Anna i Mercè Gasol (adaptació)

Coses d'animals

► La llebre i el lleó

Vet aquí que una vegada una colla d'animals van decidir que cada dia un d'ells es lliuraria al lleó perquè se'l mengés i d'aquesta manera deixés tranquils els altres. Així que cada dia s'ho feien a palletes i a qui li tocava la més curta se n'havia d'anar a trobar el lleó perquè se'l cruspís.

Un dia, la mala sort va fer que li toqués a una llebre molt i molt eixerida.

Abans d'anar a trobar el lleó, la llebre s'ho va pensar molt, perquè no li feia gens de gràcia morir.

Finalment es va decidir i va anar cap on hi havia el lleó, que estava molt enfadat perquè la llebre havia tardat més del compte.

–Sabeu què passa, senyor rei? –li va dir la llebre–. Doncs que molt a prop d'aquí hi ha un altre lleó que diu que és el rei d'aquesta terra i que té dret a menjar-se tots els animals. He hagut de fer marra-da perquè no m'agafés i no em fes servir de dinar.

El lleó, que era curt d'enteniment, es va empassar el que li va explicar la llebre. Tot ofès, va demanar a la llebre que l'acompanyés i li ensenyés on era aquell altre lleó que li volia prendre el lloc. La llebre no s'ho va fer dir dues vegades i va acompanyar el lleó a una gran bassa d'aigua voltada per totes bandes per un mur molt alt. Els dos animals es van abocar a la bassa i la seva figura es va reflectir en l'aigua, que feia l'efecte d'un mirall. Llavors la llebre va dir al lleó:

–Ho veieu, senyor rei? Aquí baix teniu aquell altre lleó de qui us he parlat. Mireu, ara està a punt de menjar-se una llebre!

El lleó va caure-hi de quatre grapes. Es va pensar que les figures que veia reflectides a l'aigua eren realment un altre lleó i una altra llebre.

Sense pensar-s'ho dues vegades, valent de mena com era, el lleó es va tirar de cap a l'aigua per barallar-se amb aquell «altre lleó» que li disputava els animals que li servien d'aliment. Però ja no va poder sortir de l'aigua i va morir ofegat.

Aquesta faula vol dir que sovint val més ser enginyós que tenir força.

► El lleó i la rata

Vet aquí que una vegada hi havia un lleó que dormia. Una rata es va posar a córrer per l'esquena del lleó. El lleó es va despertar i la va enxampar disposat a devorar-la. Però la rata li va suplicar que la deixés anar tot dient-li que, si li perdonava la vida, un altre dia l'ajudaria ella. El lleó se'n va riure, però la va deixar escapar.

I va passar que, poc temps després, el lleó es va salvar gràcies a la rata.

Uns caçadors havien capturat el lleó i el tenien lligat a un arbre amb una corda. La rata, quan va sentir els gemecs del lleó, va anar corrent cap allà, va rosegat la corda i el va alliberar.

Aleshores la rata li va dir:

–No fa gaire que et vas riure de mi, perquè no esperaves que jo et pogués ajudar alguna vegada; però ara ja saps que una rata també pot ser agraïda.

Aquesta faula vol ensenyar-nos que a un ésser poderós li pot canviar la sort i haver de necessitar l'ajuda dels més febles.

Montserrat Ros (adaptació)

En Kio i els animals

Abans, sempre havia de ser a casa a l'hora de sopar, però ara em puc quedar a sopar a casa d'en Kio si em conviden. Fins i tot m'hi puc quedar fins a les deu del vespre, perquè l'Oriol em ve a buscar i em porta a casa. Em sembla que ara li agrado força més que fa un temps.

Després de sopar, en Kio i jo ens posem a fer la figuereta alternativament ara l'un ara l'altre: jo compto en veu alta mentre la fa ell. I ell compta en veu alta mentre la faig jo, per veure qui aguanta més temps cap per avall. Després, ens posem a giravoltar fins que caiem, primer l'un i després l'altre. I després fem la croqueta rodolant una i altra vegada pel llarguíssim pendent que fa la gespa del jardí.

L'avi d'en Kio seu en una gandula, amb la Rita a la falda. De cop, la granja està molt silenciosa, perquè tots els pollastres se n'han anat a dormir.

–Avi –diu en Kio–, tu mates els pollastres, oi?

–No ho faig jo mateix, Kio. Jo els envio a l'escorxador i allà els maten.

–Hi enviaries la Rita perquè la matessin?

–Una gata? Qui es menjaria una gata?

–Bé, vull dir que si la gent mengés gats, hi enviaries la Rita?

–No, és clar que no. La Rita la coneixem personalment.

–No ho entenc.

–La Rita té un nom, el seu propi nom. És la Rita. No és només un gat. És una més de la família.

–Ah –diu–. Així que si poséssim nom a tots els pollastres, llavors no els enviaries a l'escorxador, oi?

L'avi d'en Kio diu:

–Em fa l'efecte que amb això no n'hi hauria prou per fer que

formessin part de la família. Però si tens un pollastre que t'estimes especialment i li poses un nom, et prometo que no me'n desfaré.

En Kio diu:

–Segur que cada dia, en tot el món, hi ha milions de persones que es mengen milions de pollastres.

L'avi d'en Kio diu:

–És veritat. Però no hi ha perill que arribem a matar tots els pollastres. El que em preocupa són els animals que matem i que gairebé ja no en queden! Els que estan en perill d'extinció!

–Com ara quins? –demana en Kio.

–Com ara quins? Com ara els rinoceronts i les balenes! I què me'n dius de totes aquestes cries de foques que matem cada any!

La Suki diu:

–Han salvat alguns animals dels que fa un temps n'hi havia molt poquets. I ara ja n'hi torna a haver molts.

L'avi de la Suki fa una mena d'esbufec, ben igual que el Txai-covski, el gos, i diu:

–Si haguéssim matat tots els cignes trompeta, encara quedarien altres tipus de cignes. Però no matem només un sol tipus de rinoceront o un sol tipus de balena! Els estan matant tots!

–Encara hi som a temps de salvar-los, avi –diu la Suki.

–El temps corre molt de pressa!

–Malgrat tot –diu l'àvia d'en Kio–, no són les balenes les que estan en un perill més greu.

–Ah, no? –diu l'avi d'en Kio–. Quin animal està més en perill d'extinció que les balenes?

–Els humans –diu l'àvia d'en Kio–. Com continuïn les guerres aviat no quedarà ni una sola persona.

Llavors fa una abraçada molt forta a en Kio, com dient-li que no es preocupi.

Tot el que jo puc dir és:

–Vaja, nosaltres encara estem pitjor que els pollastres!

Matthew Lipman (adaptació)

L'estiu més bonic

L'estiu més bonic va començar una nit que el senyor Andreu, el pare del petit Andreu, arribà més tard que mai a sopar.

Quan va obrir la porta, el senyor Andreu, molt alegre, va dir:

–Bona nit, gent de casa! Quina gana!

–Tenim verdura i després truita –va dir la tia.

–Això serà de primera! –va dir el senyor Andreu.

La tia va riure, el senyor Andreu va riure, i llavors el petit Andreu va riure també. La tia va entrar a la cuina i el senyor Andreu allargà la mà i la posà damunt del cap del seu fill, potser per fer-li una carícia.

–Demà em llevaré tard –va dir el senyor Andreu–. T'acompanyaré a l'escola, i potser et vindré a buscar, a migdia.

Tres dies més tard, en sortir d'escola, el petit Andreu va fer una gran troballa: en el clot d'un arbre, no gaire lluny de l'escola, hi havia abandonada una magnífica capsa d'alguna cosa, una capsa rodona de llauna, amb la tapa i tot, que potser havia estat de pastilles de menta perquè, oberta, en feia una mica d'olor. Se n'anà cap a casa, amb la capsa a la mà, pensant en totes les coses que podia fer-ne.

La capsa seria esplèndida per guardar-hi cuques, per exemple. Ben segur que si hi pensava prou, encara trobaria moltes coses més per fer-ne, de la capseta. Així doncs, era com si a la butxaca, a més de la capseta de llauna, hi portés moltes coses magnífiques, totes les que es podia imaginar.

El petit Andreu estava content i era feliç. Per acabar-ho d'arrodonir, el mestre havia dit que l'altre dijous ja tindria vacances. Tot l'estiu!, fins al setembre.

Ara sí que faltaven pocs dies perquè comencés l'estiu més bonic per a ell i el seu pare. La primera setmana de vacances de l'escola, el senyor Andreu i el petit Andreu havien fet, plegats, un seguit de coses interessants i instructives. Havien anat a veure els vaixells, al port, i els trens a l'estació.

Al cap d'uns dies, el pare del petit Andreu li va dir si el volia acompanyar.

–Al Tibidabo? –demanà el petit Andreu.

El senyor Andreu va somriure.

–No –va dir–. Avui anirem per feina.

–On? –preguntà el petit Andreu.

–A un lloc o altre –va dir el senyor Andreu.

I quan ja eren al carrer s'explicà.

–Ens hem de ficar al cap –va dir el senyor Andreu– que en aquest món no hi som només per viure-hi nosaltres, sinó per fer una cosa gran entre tots. Tots tenim un lloc on podem ser útils i l'hem de buscar fins que el trobem.

–I on anem, ara? –preguntà el petit Andreu.

–A buscar un lloc on pugui ser útil.

Van passejar una bona estona i, de tornada a casa, el senyor Andreu i el petit Andreu van aturar-se a mirar com descarregaven un camió ple de síndries, davant d'un magatzem: dalt del camió, un home agafava una síndria i la llançava a les mans d'un home que era al mig de la vorera, el qual la llançava a un altre que era a la porta del magatzem.

–D'això se'n diu fer cadena –explicà el senyor Andreu–, que és una manera noble i bonica de treballar.

De sobte, un dels homes va dir que havia de plegar.

Llavors van demanar al senyor Andreu si els volia ajudar.

El senyor Andreu, tot satisfet, va acceptar l'oferta.

Quan va haver acabat, el senyor Andreu va dir al seu fill:

–Avui podem tornar a casa més satisfets que mai. He estat útil, he fet una cosa gran. He ajudat i he treballat en equip.

Llavors el senyor Andreu accelerà el pas per arribar aviat a casa i organitzar la revetlla de Sant Joan, ja que aquella nit que s'acostava era la més curta de l'any.

Ramon Folch i Camarasa (adaptació)

COMPRESIÓ LECTORA

Lectura 1: La Lilí no vol anar al llit

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Contesta les preguntes següents:

a) Què vol dir «perdre el tren de la son»? _____

_____

b) Quin soroll fa aquest tren? _____

c) Quines raons dóna la Lilí per no anar a dormir? _____

_____

_____

2 Escriu quines coses t'ajuden a agafar el son:

_____

_____

3 Opina: Et sembla que dormir és perdre el temps? Per què?

_____

_____

VOCABULARI

4 Marca què vol dir la paraula **estovar**, que correspon al que volia fer la Lilí amb el seu pare:

Fer que una cosa es torni tova.

Apallissar, donar cops.

Fer que algú sigui menys estricte.

5 Escriu una frase amb els altres significats de la paraula **estovar**:

_____

_____

Lectura 2: Els peixos s'esmunyen per la pica

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Marca, en cada cas, la resposta correcta:

a) Què els va passar a l'Albert i l'Anna?

- Els van robar els peixos.
- Els van caure els peixos a terra.
- Se'ls van esmunyir els peixos pel forat de la pica.

b) Quan els va passar?

- Quan netejaven els peixos.
- Quan canviaven l'aigua dels peixos.
- Quan jugaven amb els peixos.

c) Què fan els protagonistes del conte?

- Ho expliquen tot a la mestra.
- Ho expliquen primer a la mestra i després compren uns altres peixos.
- No diuen res a la mestra i canvien els peixos per uns altres.

2 Imagina't què els devia passar als peixos que van esmunyir-se pel forat de la pica. Escribe-ho.

---

3 Opina: Creus que l'Albert i l'Anna van actuar bé? Què hauries fet tu en el seu lloc?

VOCABULARI

4 Explica què vol dir l'expressió **voler-se fondre** que surt al final de la lectura.

Lectura 3: Els quatre dracs

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Escriu el nom dels quatre dracs protagonistes del conte:

_____

2 Contesta les preguntes següents:

a) L'emperador va complir la promesa de fer ploure? _____

b) Què van fer els dracs? _____

Per què? _____

c) Què els va passar, als dracs, per haver actuat pel seu compte? _____

_____

d) Creus que aquest conte té un final feliç? _____ Per què?

Perquè els dracs queden soterrats a les muntanyes.

Perquè els dracs es converteixen en rius i poden continuar ajudant la gent.

_____

VOCABULARI

4 Marca el significat de la paraula destacada: «Com **goseu** interrompre'm?»

divertir-se

atrevir-se

intentar

5 Completa les frases següents amb aquestes expressions:

quatre gotes

quatre passes

quatre gats

quatre cases

quatre ratlles

• Al meu poble hi ha _____: és molt petit.

• No ha plogut gaire; només han caigut _____.

• Hi havia poca gent; érem _____.

• Viu molt a prop; casa seva està a _____.

• Ens va escriure _____ per dir que venia.

Lectura 4: L'arc de Sant Martí

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Completa aquesta frase:

El científic que va descobrir que la llum era el resultat de la suma de set colors es deia _____.

2 Escribe el nom dels set colors de l'arc de Sant Martí:

_____

3 Contesta:

a) Quan és més freqüent veure l'arc de Sant Martí? _____

b) Per què? _____

VOCABULARI

4 Relaciona cada paraula amb el seu significat:

irisat	Separar-se persones o coses en direccions diferents.
pol·len	Posar una cosa sobre una altra.
dispersar-se	Que té relació amb l'atmosfera.
superposar	Que té els colors de l'arc de Sant Martí.
atmosfèric	Pols de color groc que tenen les flors.

5 Completa aquestes frases amb les paraules d'abans:

- La pluja és un fenomen _____ habitual a la tardor.
- Quan la gent va a buscar bolets _____ pel bosc.
- Les abelles s'emporten el _____ de les flors.
- Quan fas el llit, _____ el cobrellit als llençols i les mantes.
- La roba _____ és molt vistosa.

Lectura 5: La Mini i els regals de Nadal

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Contesta les preguntes següents:

a) Per què no eren encertats els regals que la Mini havia comprat?

_____

b) Què li aconsella fer la Maxi? _____

c) Per què a cap botiga no li volen canviar els regals de Nadal per uns altres?

_____

d) Com es resol el problema dels regals de Nadal de la Mini? _____

e) Què fa amb els regals que havia comprat? _____

2 Ordena els passos que segueix la Mini per fer la carpeta:

Suca els tampons en la pintura i estampa el paper.

Posa fixador per tota la carpeta perquè quedi brillant.

Folra la carpeta vella amb paper d'embalar decorat.

Parteix la patata pel mig i fa dos tampons.

3 Explica què vol dir l'expressió «donar és molt millor que rebre», que surt al final de la lectura. Hi estàs d'acord? Per què?

_____

_____

VOCABULARI

4 Marca el significat que correspon a cada expressió:

Saber anar pel món

Saber viatjar.

Saber sempre què s'ha de fer.

Saber-ho tot del món.

Fer la llesca

Donar una llesca de pa a algú.

Tallar el pa en llesques.

Molestar algú.

Lectura 6: En Kio pensant a la banyera

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Contesta les preguntes següents:

a) Quan en Kio parla del Txaicovski, es refereix al músic? _____

b) A qui es refereix? _____

c) El vapor i el gel són aigua? _____

d) Per què? _____

2 Explica quin efecte fan semblant l'aigua i la lupa, segons la lectura:

_____

3 Opina: Què prefereixes, dutxar-te o banyar-te? Per què?

_____

VOCABULARI

4 Busca al diccionari les paraules següents i escriu-ne el significat:

vapor _____

golfes _____

cavalcada _____

ranura _____

iceberg _____

oceà _____

5 Explica si s'enfonsa un tap de suro dins de l'aigua. Aleshores, què té a veure la paraula **surar** amb la paraula **suro**?

_____

Lectura 7: Muntanyes de foc

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Marca, en cada cas, la resposta correcta:

a) Un volcà que expulsa lava diem que està en:	b) La boca del volcà per on surt la lava es diu:
☐ explosió	☐ xemeneia
☐ erupció	☐ cràter
☐ irrupció	☐ magma

2 Observa aquest dibuix d'un volcà. Quantes vegades creus que ha entrat en erupció des que es va formar? Per què?

_____

_____

3 Escribe el nom de feines que, a més d'ajudar la gent, serveixin per prevenir perills:

_____

VOCABULARI

4 Busca aquestes paraules al diccionari i escriu-ne el significat:

aïllant _____

volcà _____

erupció _____

vulcanòleg _____

magma _____

5 Fixa't que hi ha una part del volcà que s'anomena **xemeneia**. Per què creus que es diu així? En quins llocs hi ha xemeneies? _____

Lectura 8: Deserts

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Marca, en cada cas, la resposta correcta:

a) La temperatura al Sàhara és de:	b) La temperatura al llac d'Assal és de:
☐ menys de 16° C	☐ 50° C
☐ més de 35° C	☐ 75° C
☐ 50° C	☐ 35° C
c) Els àfars bescanvien:	d) Els camells són animals:
☐ els camells per sal	☐ que tenen molts geps
☐ la sal per camells	☐ molt resistents a la calor
☐ la sal per roba i aliments	☐ que no beuen aigua

2 Escriu les semblances i diferències que hi ha entre aquests dos tipus de camells:

S'assemblen en _____

_____

Es diferencien en _____

_____

3 Opina: T'agradaria viure en un desert? Per què? _____

_____

VOCABULARI

4 Busca en el diccionari el significat de les paraules següents i escriu-lo:

duna _____

oasi _____

nòmada _____

bescanviar _____

Lectura 9: Berenar al bosc

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Marca quin et sembla que és el tema de la lectura:

- una excursió al bosc
- la necessitat de protegir els animals
- les maneres com s'alimenten els animals del bosc
- les normes per berenar al bosc

2 Contesta les preguntes següents:

a) Qui són els protagonistes de la lectura? _____

b) Què mengen l'àvia i la nena per berenar? _____

c) Què decideix fer la Marina, després de sentir les explicacions de l'àvia? _____

_____

d) Creus que ho podrà complir? _____ Per què? _____

_____

3 Escribeu què has après amb aquesta lectura que abans no sabies.

_____

VOCABULARI

4 Relaciona cada paraula destacada amb la que més s'hi assembla de les altres tres. Si cal, fes servir el diccionari:

setciències	• saberuda	marreca	• nena	teca	• aliment
	• presumida		• menuda		• vianda
	• bufada		• noia		• menjar

5 Fixa't que la Marina diu a la seva àvia: «Estàs que t'enfiles per les branques.»
Explica què vol dir aquesta frase feta.

_____

Lectura 10: La Sif vol ser cocodril

Nom i cognoms: _____ Data: _____

- 1 Escriu en quin ordre apareixen aquests personatges:
 Sif   Pep   Savi Especialista   Ginket
- 2 Contesta les preguntes següents:
  - a) Quina malaltia té en Pep quan comença la història? _____
  - b) Quin amic el va a veure? _____
  - c) Què vol fer la sargantana Sif? _____
  - d) Per què vol ser cocodril? _____
- 3 Fixa't que en el text es diu que les sabates es fan amb pell d'animals. Podries escriure el nom d'altres objectes que estiguin fets amb pell d'animals? Quins?
_____
- 4 Opina: Penses que els objectes de pell es podrien fabricar amb altres matèries?
_____

VOCABULARI

- 5 Marca què vol dir la frase **tenir cara de ciri** que surt a la lectura:
 Tenir la cara en forma de ciri.
 Tenir la cara encesa.
 Tenir la cara pàl·lida.
- 6 Relaciona cada expressió amb el significat que li correspon:

Fer mal el pit.	• tenir angines
Tenir mal de coll.	• tenir tos
Tenir un borinot a l'orella.	• tenir la veu ronca
Estar enrogallat.	• tenir mal d'orella
Tenir el nas tapat.	• tenir una obstrucció nasal

Lectura 11: La Sif treballa al zoo

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Completa aquestes frases:

- La sargantana Sif ha aconseguit ser _____.
- El Ginket està fent pràctiques per ser _____.
- En Pep vol ser _____.

2 Fixa't que els tres amics parlen del que volen ser en el futur.

a) Quin és el que està més preocupat?

- La Sif
- En Pep
- El Ginket

b) Per què està tan preocupat?

- Perquè ha d'estudiar molt.
- Perquè ser bo costa molt.
- Perquè li agradaria ser un animal.

3 Opina: Creus que en Pep aconseguirà ser un bon home? Per què?

- Sí, perquè ja s'està entrenant per ser-ho.
- No, perquè és molt difícil ser-ho i té mandra.
- Sí, perquè quan es vol una cosa, s'aconsegueix, encara que costi molt.
- _____

VOCABULARI

4 Fes la definició d'un ratpenat, semblant a la del cocodril que surt al cartell del zoològic. Pots començar així:

Ratpenat: Mamífer _____
_____

5 Explica què vol dir l'expressió **picar l'ullet**, que surt a la lectura.

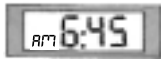
_____
_____

Lectura 12: Haruxan

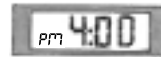

Nom i cognoms: _____ Data: _____

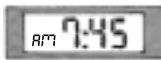
1 Escriu què fa la Haruxan a cada hora del dia:

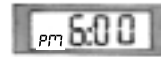
_____

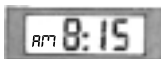
_____

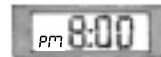
_____

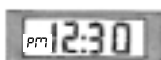
_____

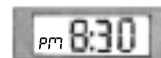
_____

_____

_____

_____

2 Escriu què menja la Haruxan per esmorzar. S'assembla al que menges tu?

_____

3 Compara i opina:

a) Com saluden la mestra a l'escola de la Haruxan? I a la teva?

_____

b) Qui serveix el menjar a l'escola de la Haruxan? I a la teva?

_____

c) Qui neteja les classes a l'escola de la Haruxan? I a la teva?

_____

d) Creus que si haguessis de netejar l'escola tindries més cura de no embrutar? Per què?

_____

VOCABULARI

4 Relaciona cada rellotge amb l'hora corresponent:

dos quarts de set
tres quarts de vuit
les vuit

un quart de nou
les nou
dos quarts d'una

Lectura 13: Coses d'animals

Nom i cognoms: _____ Data: _____

1 Completa aquestes frases amb les característiques que defineixen millor cada animal: enginyosa, feble, orgullós, agraïda, eixerida, babau.

- El lleó era _____ i _____.
- La rata era _____ i _____.
- La llebre era _____ i _____.

2 Numera aquestes frases segons l'argument de la primera faula:

- Els animals es feien a palletes qui se sacrificava.
- La llebre es va salvar gràcies al seu enginy.
- Li va tocar a una llebre molt eixerida.
- La llebre se les va empescar per enganyar el lleó.
- El lleó hi va caure de quatre potes.

3 Escribe tres frases que resumeixin l'argument de la segona faula:

---

4 Opina: Quina de les dues faules t'ha agradat més? Per què?

VOCABULARI

5 Relaciona aquestes expressions amb el significat que tenen en la lectura:

fer marrada

ser curt d'enteniment

empassar-se una cosa

no fer-s'ho dir dues vegades

caure-hi de quatre potes

- no acabar d'entendre les coses
- creure's una cosa que és mentida
- desviar-se del camí fent més volta
- caure en l'engany
- no fer-se pregar

Lectura 14: En Kio i els animals

Nom i cognoms: _____ Data: _____

- 1 Marca els animals que estan en perill d'extinció, segons la lectura:
 el pollastre   el rinoceront   la serp
 la cria de foca   la balena   el porc
- 2 Explica què vol dir **espècies en perill d'extinció**:
_____
- 3 Escribe algunes causes que provoquin que hi hagi animals en perill d'extinció:
_____
_____
- 4 Opina: Estàs d'acord amb l'amic d'en Kio quan diu que els humans estem pitjor que els pollastres? Per què?
_____

VOCABULARI

- 5 Marca el significat que correspon a cada una de les expressions següents:

Fer la figuereta	Fer la croqueta
☐ Plantar una figuera.	☐ Fregir croquetes.
☐ Escriure la paraula <i>figuera</i> .	☐ Baixar rodolant.
☐ Posar-se cap per avall aguantant-se amb les mans.	☐ Ser molt presumit.
- 6 Escribe una petita història de quatre línies fent servir les expressions anteriors:
_____
_____
_____
_____

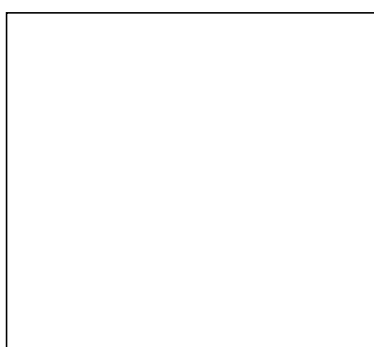
Lectura 15: L'estiu més bonic

Nom i cognoms: _____ Data: _____

- 1 Marca per què el senyor Andreu i el petit Andreu passaran l'estiu més bonic:
- Perquè el podran passar junts.
  - Perquè faran un viatge fantàstic a un parc d'atraccions.
  - Perquè es quedaran a casa amb la tia i jugaran a cartes.

- 2 Dibuixa el que es va trobar el petit Andreu quan va sortir de l'escola i contesta:

a) De què feia olor la capseta? _____

b) Què va fer el petit Andreu amb la capseta?
_____

c) Què faries tu si trobessis una capseta de llauna?
_____

- 3 Explica per què et sembla que el senyor Andreu va estar tan content quan va ajudar a descarregar síndries:

_____

- 4 Explica quins treballs de classe fas en equip. T'agrada treballar en equip? Per què?

_____

VOCABULARI

- 5 Fixa't que en totes aquestes frases hem utilitzat el verb **fer**, però en podem fer servir uns altres. Tria el verb més adequat a cada frase i escriu-lo al costat:

prendre

• Les gallines van **fer** molts ous. _____

netejar

• Vaig a **fer** un cafè. _____

dir

• S'han de **fer** els vidres, que estan molt bruts. _____

pondre

• Quan ho vaig explicar, ella va **fer**: «Quina pena!» _____